

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 45 hallituksen esityksestä laeiksi kansaneläkelain 66 ja 68 §:n muuttamisesta ja sairausvakuutuslain muuttamisesta sekä laiksi kansaneläkelaitoksen hallintokustannusten enimmäismäärästä vuonna 1993

Eduskunta on 1 päivänä joulukuuta 1992 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevalle käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 322 laeiksi kansaneläkelain 66 ja 68 §:n muuttamisesta ja sairausvakuutuslain muuttamisesta sekä laiksi kansaneläkelaitoksen hallintokustannusten enimmäismäärästä vuonna 1993.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina hallitusneuvos Tuulikki Haikarainen sosiaali- ja terveysministeriöstä, budjettineuvos Pertti Tuhkanen valtiovarainministeriöstä, kansaneläkelaitoksen valtuutettujen puheenjohtaja Eeva Kuuskoski, toimistopäällikkö Juhani Rantamäki kansaneläkelaitoksesta, sosiaaliosaston päällikkö Sirkka-Liisa Karhunen Suomen Kunnallislitosta edustaen myös Suomen Kaupunkiliittoa, jaostopäällikkö Erik Nylund Finlands svenska kommunförbundista, asiamies Pekka Piispanen Suomen Työnantajain Keskusliitosta, sosiaalis sihteeri Markku Toropainen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä ja jaostopäällikkö Kaarina Knuuti Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kansaneläkelaitoksen paikallishallintoon kuuluvien sosiaalivakuutustoimikuntien kokoonpanoa supistettavaksi. Jäsenten määrä määräytyisi kunnan asukasmäärän mukaan siten, että jokaista alkaa 10 000 jäsentä kohti valittaisiin yksi jäsen, kuitenkin vähintään neljä jäsentä. Kansaneläkelaitoksen toimintamenoista vuonna 1993 otetaan valtion osuutta arvioitaessa hallintokustannuksina huomioon enintään 1 584 miljoonaa markkaa. Esityksestä aiheutuu kaikkiaan runsaan 80 miljoonan markan säästöt. Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993.

Valiokunta pitää tärkeänä niin kansaneläkelaitoksen keskushallinnon kuin paikallishallinnonkin työn järkipäristämistä ja taloudellisuuden huomioon ottamista kaikessa toiminnassa. Yleisenä hallinnon kehittämissperiaatteena tulee olla pyrkimys palvelulaitokseksi, joka joustavasti, tehokkaasti ja taloudellisesti vastaa vakuutettujen ja kansalaisten tarpeisiin.

Sosiaalivakuutustoimikunnissa on aiemmin ollut jäsenenä lääkäri. Lääkärin poistaminen varsinaisten jäsenten joukosta saattaa merkitä lääketieteellistä asiantuntemusta edellyttävissä asioissa vakuutettujen aseman heikkenemistä, vaikka hallituksen esityksessä edellytetään lääkärin läsnäoloa toimikunnan kokouksessa tällaisia asioita käsiteltäessä. Kyseessä on kuitenkin eläkelaitoksen lääkäri, joka ei riippumattomuudeltaan aina ole asian käsittelyn kannalta asianmukaisessa asemassa. Tästä syystä valiokunta pitää tärkeänä, että kunnanvaltuustot ottavat huomioon lääketieteellisen asiantuntemuksen tarpeen sosiaalivakuutustoimikunnan jäseniä valitessaan ja että sosiaalivakuutustoimikunnalla on käytettävissään riittävät mahdollisuudet kuulla ulkopuolisia asiantuntijalääkäreitä risti-riitatilanteissa. Lääkärin lausunnon työkykyä analysoivan osan merkitys on eläkepäätöksen oikeudenmukaisuuden kannalta tärkeä. Valiokunta pitää tärkeänä, että eläkelaitos käyttää toimivaltaansa sosiaalivakuutustoimikunnan enimmäisjäsenmäärän rajoittamiseksi, jotta tavoitellut säästöt syntyvät.

Valiokunta korostaa, että säästöjä pitää ja on mahdollista saada aikaan myös kansaneläkelaitoksen hallinnossa. Säästöjen hakeminen kansaneläkelaitoksen keskushallinnossa ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista esitetyllä tavalla lainsäädännöllä vaan eläkelaitoksen omilla toimenpiteillä.

Valiokunta ehdottaa kansaneläkelakiehdotuksen 66 §:n 2 momentissa olevan virheen korjaamista.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen perusteluihin viitaten valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja kunnioittavasti ehdottaa,

*että kolmas lakiehdotus hylättäisiin,
että toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin
muuttamattomana ja
että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

1.

Laki**kansaneläkelain 66 ja 68 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 66 ja 68 §, sellaisina kuin ne ovat 6 päivänä kesäkuuta 1974 annetussa laissa (451/74), seuraavasti:

66 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Sosiaalivakuutustoimikunta valitsee keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Toimikunta ja sen jaosto on päätösvaltainen puheenjohtajan *tai* varapuheenjohtajan ja *vähintään* kahden muun jäsenen ollessa läsnä.

(3 ja 4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

68 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina, jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Antvuori, Hiltunen (osittain), Hurskai-

nen, Kauppinen, Kemppainen, Muttilainen, Nordman, Perho-Santala, Puhakka ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsenet Koistinen, P. Leppänen (osittain), Mäkipää ja Takala (osittain).